

Handläggare: Linda Wikman
Telefon: 08-508 36 222

Till
Äldrenämnden
den 14 juni 2011

Omvårdnadslyftet

Äldreförvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden ger äldreförvaltningen i uppdrag att ansöka om stimulansbidrag samt att ta fram rekommendationer och rutiner för hur stimulansmedlen ska användas i stadsdelarna.

Eva Frunk Lind
Direktör

Chatrin Engbo
Ävdelningschef

Sammanfattning

Omvårdnadslyftet är en regeringsstödd satsning som syftar till att stärka kompetensen inom äldreomsorgen och ge medarbetarna möjlighet att växa i sina yrkesroller. Omvårdnadslyftet kommer att pågå under åren 2011-2014 och Socialstyrelsen förbereder, administrerar och följer upp insatserna. Huvudmålet är att höja omsorgspersonalens kompetens och därmed höja kvaliteten inom äldreomsorgen. Under 2011 har Stockholms stad möjlighet att ansöka om 11 431 400 kronor. Ansökan ska göras senast den första juli 2011.

Äldreförvaltningen kommer att ansöka om stimulansbidrag som samtliga utförare av äldreomsorg i staden sedan får ta del av.

Bakgrund

Målgruppen för omvårdnadslyftet är de yrkesgrupper i äldreomsorgen som har gymnasial utbildning, t.ex. vårdbiträden och undersköterskor. Undersköterskor och vårdbiträden är de yrkesgrupper som ofta finns närmast dem som behöver vård och omsorg och är därför en viktig målgrupp för att förbättra kvaliteten och effektiviteten inom äldreomsorgen. Kvaliteten i vården och omsorgen uppstår i det enskilda mötet mellan människor.

De vård- och omsorgsuppgifter som utförs i äldre personers hem är i dag ofta mer avancerade än tidigare. Många vårduppgifter som tidigare utfördes på sjukhus utförs i dag i hemmet.¹ Som en följd av det kan många äldre bo kvar hemma även om de har ett stort behov av vård och omsorg. Vård- och omsorgsarbetet blir alltmer komplicerat och behovet av kompetent personal ökar kontinuerligt. De äldre har rätt att bemötas med respekt av kompetent personal inom både vård och omsorg och det är mycket viktigt för att äldre personer ska uppleva sin tillvaro som värdig och trygg.

Ärendet

Omvårdnadslyftet syftar till att stärka både den grundläggande kompetensen för undersköterskor och vårdbiträden men även den kompetens som behövs för mer specialiserade uppgifter. Ett av målen är förutom att stärka kompetensen inom äldreomsorgen också att stimulera det långsiktiga arbetet. Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag tagit fram ett vägledande underlag i vilket det preciseras vilka kunskaper som kan behövas dels för grundläggande arbete och dels för specialiserade uppgifter inom äldreomsorgen.

Målgrupp

Omvårdnadslyftet syftar till att stärka vårdbiträden och undersköterskors grundläggande kompetens samt den kompetens som krävs för mer specialiserade uppgifter. Målgruppen omfattas även av timanställda och vikarier inom samtliga verksamheter inom äldreomsorgen oavsett om de drivs i egen eller privat regi.

Användningsområden för stimulansbidraget

Stimulansbidraget får användas till utbildning som utgår från kurserna i det nya vård- och omsorgsprogrammet inom gymnasieskolan. Utbildningen kan genomföras genom traditionell undervisning, distanskurser eller validering. Från och med 1 juli 2012 finns även möjlighet att använda stimulansmedlen till utbildning av personal som arbetar med specialiserade uppgifter. Medlen betalas

---

¹ <http://www.sweden.gov.se/content/1/c6/16/16/83/1ed35d4f.pdf>.

ut baserat på hur många gymnasiepoäng som lästs in ur det nya vård- och omsorgsprogrammet. En poäng ger 50 kronor och det överskott som blir kvar när man betalat utbildningssamordnaren får användas fritt, exempelvis till vikarieersättning, inköp av material eller utbildning i svenska. Satsningen ska inte ersätta de utbildningsinsatser som redan genomförs utan är tänkta som ett komplement och en förstärkning.

Krav för att få använda stimulansbidraget

Ett krav för att få använda stimulansmedlen är att utbildningarna genomförs enligt det nya vård- och omsorgsprogrammet (Gy 2011). Detta ställer krav på att de upphandlade utbildningsanordnarna har möjlighet och kompetens att genomföra utbildningarna efter de nya kraven. Diskussion med de upphandlade utbildningsanordnarna angående detta pågår. Ett krav från socialstyrelsen för att få ta del av medlen är att en inventering av personalens kompetens görs, avseende de verksamheter, eller de delar av verksamheter som önskar ta del av bidraget. Efter avslutad utbildning ställs krav på redovisning av de utbildningsinsatser som genomförs samt en redogörelse för antalet godkända gymnasiepoäng som uppnåtts genom satsningen.

Om medlen inte används på avsett sätt eller inte använts alls ska de återbetalas vid redovisningen. Överskottet kommer att fördelas enligt samma nyckeltal vid andra ansökningsomgången.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd har tagit del av ärendet den 7 juni 2011. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet den 8 juni 2011.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen ser ett behov av vidareutbildning av omsorgspersonal inom äldreomsorgen och ser också ett behov av att inventera personalens kunskaper och utbildning.

Förutom de vinster som följer med en ökad utbildningsgrad ser äldreförvaltningen också sekundärvinster med satsningen i form av den ökade kunskap som inventeringen av personalens kunskaper ger. Den kunskap som redovisningen ger är värdefull för det långsiktiga arbetet med att förbättra kvaliteten i stadens

äldreomsorg. I dagsläget saknas sammanställd kunskap om omsorgspersonalens kompetens och utbildning.

Satsningarna som genomförs med stimulansmedel ska inte ersätta redan pågående satsningar utan fungera som en förstärkning och ett komplement. Detta innebär att äldreförvaltningen fortsätter med att genomföra och bekosta utbildningar enligt den plan som är lagd för 2011. Äldreförvaltningens satsningar vänder sig i dagsläget främst till utförare i egen regi. Det är angeläget att även erbjuda de privata utförarna kompetenshöjande insatser i form av grundutbildningar. Äldreförvaltningens övergripande mål är att förbättra all äldreomsorg i staden och då en stor del av äldreomsorgen utförs av privata aktörer, ca 60 procent, behöver satsningar göras även på den del av omsorgen som drivs i privat regi.

Äldreförvaltningen kommer att ansöka om stimulansmedel för hösten 2011 och våren 2012 med målsättning att påbörja utbildningssatsningen redan under hösten 2011. Under det första året kommer medlen främst att användas för köp av utbildningar som vårdbiträdes- och undersköterskeutbildning, samt för validering till såväl verksamheter i egen regi som privat regi. Från och med 1 juli 2012 finns även möjlighet att använda stimulansmedlen till utbildning av personal som arbetar med specialiserade uppgifter. Äldreförvaltningen planerar då att köpa fler kurser ur omvårdnadsprogrammet för att på så sätt ge personalen möjlighet att utöka sin kompetens och att specialisera sig.

Äldreförvaltningen planerar att använda en del av överskottet för inköp av utbildning i svenska både på sfi-nivå och svenska som andra språk. I dagsläget är det ca 30 procent av de sökande till grundutbildningar som saknar språklig kompetens att läsa kurser på gymnasienivå. För att så många som möjligt ska kunna ta del av de utbildningar som anordnas krävs därför en parallell satsning på utbildning i svenska.

Det finns en stor efterfrågan på utbildningar från de privata utförarna i staden och det är angeläget att starta satsningen redan hösten 2011. Skolverket arbetar med att ta fram direktiv för hur det nya vård- och omsorgsprogrammet ska översättas till vuxenutbildning men de är ännu inte färdiga. Tanken var att de nya kurserna inte skulle börja gälla för vuxenutbildning förrän hösten 2012 utan att de endast skulle gälla för gymnasieskolan det första året. Omvårdnadslyftet ställer dock krav på att kurserna anpassas till vuxenutbildningen redan till hösten.

Äldreförvaltningen anser att omvårdnadslyftet är ett sätt att stärka omsorgspersonalens kompetens samt att förbättra äldreomsorgen som helhet. Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden ger äldreförvaltningen i uppdrag att ansöka om statsbidrag för omvårdnadslyftet.